

Állami díjasaink

Hazánk felszabadulásának
35. évfordulója

Munkájukért garanciát vállalnak

A gyermekek odaadó nevelői

Mire a legnagyobb, közel hatvankilós padlószőnyegekkel az ötödik emeletre jutnak, szemöldökük megfakul a panelfalak közt kerengő portól. Homlokukat a veríték csikjai szalagozzák.

Fél napjuk, háromnegyed napjuk is eltelt térdén. A leterített szőnyeget és szikkal szabják méretre, szigorú koreográfia szerint, egymásnak háttal körbetérdepelnek négyen-ötven, és simítják-nyomják a szőnyeget a szélei felé. Gyűrődés abban, levegő alatta nem maradhat. A térdízletekben hónapok múltán felgyülemlik a vizenyő, a szőnyegen futó, vastagodó kergű tenyerek minden alkalommal fölparázslanak. A szó szoros értelmében is igaz; ég a kezük alatt a munka.

Az Enesei Ernő vezette Béke szocialista brigád tizenöt tagú közösségének munkaszeretete lassan fogalommal válik a Dél-magyarországi Magas- és Mélyépítő Vállalatnál. Közülük hatan a kimagaslóan jó munkáért

járó legmagasabb kitüntetésben, Állami díjban részesültek. A több mint egy évtizedes helytállást koronázó elismerésnek már a hírének is sokféle módon lehet köszöneti, sokféleképpen lehet fogadni. A brigád, híven eddigi hétköznapihoz, nem is köszönhetne másképp, mint munkával. Tették a dolgukat.

A szakmát az Országos Szakipari Vállalat megburkolóitól lestük el 1966-ban — mondja Enesei Ernő, térdepelésből főlegyenesedve. Hűvelykuljának bögye a kezében tartott szike élével játszik.

— Minek köszönhetik a magas elismerést?

A brigádvezető kérdően néz a köréje csoportosult társaira. Nehéz arról beszélni, ami számukra kézenfekvő, ami az életük.

— Talán annak, hogy nem nagyon számoljuk a túlórákat. Ha úgy határozunk, szombaton-vasárnap is dolgozunk. A feleségem már megszokta...

Megtudom, hogy azok a térdízleteket, gerincet próbáló hétvégék évente átlag huszonöt vasárnapot, negyven szombatot jelentenek, nem szólva a számatlan túlórákról. Teljesítményük 110—120 százalékos rendszeresen, munkájuk minőségéért garanciát vállalnak. A háromszoros aranykoszorús kiváló brigád címeit, a munkaverseny-mozgásban elért sikereiket, a balesetmentes munkavégzésért, a kiváló szakmunkáért tett erőfeszítéseket és eredményeiket hosszasan lehetne sorolni. A munkaversenyben vállalt feladataik magas szintű teljesítésének a brigádban hagyományai vannak, amit az 1975-ben elnyert kongresszusi oklevél, az MSZMP Központi Bizottságának elismerése is tanúsít. A brigád tagjai: Enesei Ernő, Czifrok Dömötör, Kormányos Béla, Sötét Ferenc, Szücs István, Urbán István.

Azok közül valók, akik tudják: dolguk van a világban.

B. R.

Nincs egy éve, hogy a DÉLEP által rekordidő alatt összeszerelt új, korszerű épületbe költözhetek. A Domokos Rókus nevét felvevő intézmény most a legjobb feltételeket nyújtja a városban az oktatáshoz, megkönnyítve az itt dolgozó 33 pedagógus helyzetét. A tantestület „törzse”, akik 15—20 éve kezdték a pályát, másféle időkre is emlékeznek. Egy generáció nőtt fel a kezük alatt, most az akkori gyermekek bízzák gondjaikra a csemetéiket.

Az Állami-díj — amit a Domokos Rókus általános iskola nyolc pedagógusa teg-

nap, szerdán a Parlamentben átvehettek — a nagy teljesítményekért járó elismerés Bánfi Mihályné, Boldog Mihályné, Gál Lajosné, Hatvani István, Lantos Pálné, Tamás Józsefné, Turi Istvánné és Virág Lajosné rendszeres napi teendőik mellett felkarolták és sok-sok többletmunkával tanították, segítették a hátrányos körülmények között élő, sőt veszélyeztetett helyzetű gyermekeket.

Az ide beiratottak 95 százaléka ma is munkás- és parasztszülők utóda. Több mint egyharmaduk a kiterjedt tanyavilágból jár be naponta — régen gyalog, szánkón kerékpáron; ma jobbára busszal. Még van-

nak, akik petróleumlámpa mellett tanulnak otthon. Mint sokgyermekes családok szülőit, jó néhányan kedvezőtlenebb anyagi feltételek mellett nőnek fel — elsősorban talán a szülők igénytelensége miatt. Az ingerszegény környezetben vannak, akik a családban nem kapják meg az iskolába lépéshez szükséges szellemi minimumot sem. A hátrányuk tehát nem elsősorban társadalmi, sokkal inkább szubjektív okok következménye. Ilyen helyzetű gyermekeket kell formálniuk az iskola pedagógusainak, s ők vállalják is a feladatot, nagy odaadással és eredménnyel.

Sz. Gy.

Érdemes művészeink

Barta Mária

Ahhoz a Szegedhez még köthető-kötődő színészgenerációhoz tartozik, konok hűséggel, hűséges konoksággal, mely a szebb napokat megélt prózai színjátszásunkból maradt hírmondónak. Neki még megadatulott, hogy klaszszikusok árnyékában fűrészse a szakma oly nélkülözhetetlen mesterségtörtélyait: Bajor Gizi és Timár József mellett startolt a Nemzetiben. Volt már vidéki színész és fővárosi, megjárta Miskolcot, a budapesti Madách Színházat, Kaposvárt (időközben külföldet is), mire 1964-ben Szegedre vezérelte szerencsecsillaga. És persze férje, Bozóky István, akit e hasábkokon aligha kell bemutatni, hisz annak idején főren-

dezőként dolgozott nálunk, s akivel Barta Mária emlékezetes előadásokon költhetett az őszinte siker ízeit. Aztán egy időre úgy tűnt, megfeledkeztek róla. Míg nem évtizedes szegediségét látványosan ünnepelhette: Sándor János rendezésében Wikieiwitz kamaradarabjában, az Anyában játszott címszerepet az akkor még létező stúdiószínházban. Igazán azóta kezdtek megint figyelni rá. S kapta sorozatban a tesztezőllő figurákat. Ranyevszkaját a Cseresznyés kertben, Pantyelejmonovná a Háztűznözben, Mária Teréziát az Egy válás történetében, két karaktart a Közéletrajzban, főszerepet a Házmestersíratóban, S valamennyiért teg-

nap az Érdemes művész kitüntető címet — megérdemelten.

N. L.

Németh József

Az utóbbi idők egyik legizgalmasabb kiállításán, a Műcsarnokban most is látható Művészet és társadalom 1945—80. című bemutatón a Hódmezővásárhelyen élő Németh József festőművész három képpel is szerepel. Három festménytel, melyek az elmúlt húsz esztendő történelmi, társadalmi változásainak, elsősorban a paraszti élet alakulásának képzőművészeti summázatai. S egyben Németh művészi pályájának kiemelkedő darabjai.

Az ötvenéves művész a dunántúli dombok közül indult s a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után Hódmezővásárhelyt, a magyar képzőművészet alföldi központját választotta lakóhelyül. Megismerte ezt a földet és az itt élő embereket, nyomon követte, művelvel végigkísérte életük

változásait, megörökítette azt, ami ebben a tájban és az itt élő parasztságban maradandó. Már az 1966-os Vásárhelyi Madonnával kitörölhetetlen helyet vívott ki magának felszabadulás utáni képzőművészetünkben. Egész sorozatot szentelt a szerszamos ember alakjának, s ezzel mintegy megteremtette a paraszti világ típusainak arcképcsarnokát. Ember és természet kapcsolatának lehetőségeit keresi, maradandó értékeit mutatja föl. Ezért sugallják festményei a teljes em-

dunántúli dombok közül indult s a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után Hódmezővásárhelyt, a magyar képzőművészet alföldi központját választotta lakóhelyül. Megismerte ezt a földet és az itt élő embereket, nyomon követte, művelvel végigkísérte életük

cím egy következetes, etikuss és elkötelezett művészpályát honoral.

T. L.

Csak kérni szoktam ...

— Kezdjük egy rövid életvezéssel. Hogyan lett vízgyógyász dr. Simády Béla?

— Véletlenül. Tudom, azt illene mondanom, ez volt a gyerekkori vágyam. De mit tegyek? Véletlen volt. Az egyetem után a vasúton dolgoztam, a szentesi építésvezetőként. Ott járt a vízgyógyász csongrádi szakaszmérnök vezetője, aki a vasúthoz akart áttérni Szentesre. „Tudod mit — mondtam —, cseréljünk!” Így aztán 1962-ben csongrádi, 1965-ben pedig szegedi szakaszmérnök lettem, 1966-ban pedig termelési igazgatóhelyettes az ATIVIZIG-nél, 1971-ben pedig igazgató.

— Es mi vonzotta a vízgyógyászt?

— Szegeden születtem, Csongrádon nevelkedtem. Szerettem a folyót. Szerencsés véletlen volt...

— A Tiszát sokan szeretik. De hivatásból?

— Hivatásból is lehet. Az ember szereti legyőzni az ellenséget.

— Ellenség?

— Az is. Nincs olyan hónap, hogy a világból valahonnan ne érkezne hír árvízhatásról. Nincs abszolút biztonság. Nálunk a mérközés most döntetlenre áll...

— Döntetlenre?

— Magasságban a védművekkel már a legtöbb helyen elértük a tiszai árvízrek lehetséges maximumát, az 1050 centit. Ilyen magas vízállás valószínűsége ezrelel. Vagyis ezer évenként fordulhat elő. De a töltések

földből vannak. Romlanak a bioeróziótól, átáznak a tartósan magas vízállástól... Szóval döntetlenre állunk. És a biztonság? Talán az a legnagyobb eredmény, hogy a lakosság oda sem figyel a munkánkra. Természetes lett a biztonság. És nem is vállalhatunk rizikót, nem törekedhetünk valamiféle gazdaságossági optimumra. Csak a kiváló minőséget és a maximális biztonságot fogadjuk el munkában és építményekben egyaránt.

— És mire büszke? — Például a szegedi partfalra, amely elsőként épült erőregyártott elemekből a világon. És a szegedi tudományos eredményekre, amit

Sz. L.